GRATTIUS

CYNEGETICA

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG

DIGITAL CLASSICS

AS IF INTERLEAVED 🇺🇸 2.0

ONLY HEXAMETERS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT:
1 to **8**

Tityrus antiquas et erat qui pasceret herbas
Aptaque venanti **Gratius** arma daret.
Ovid, Ex Ponto, iv.16.33

EXCLUDING:

18 Naides et Latii { } Faunus { }
61 [ ]
112 et quidam totis clauserunt ensibus { }
329 additur: ille dapes poenamque operamque {. . .}
339 {...} is inulina suis et tergore fulvo
340 I {...} canaque e maele galeri,
361 morborum in vitio facilis medicina {...}
362 seu tacta inpositis mulcent p{...}
518 fingit equos. ipsis Numidae solver{...}
519 audax et patiens operum g{...}
537 {...}ra illi badiosque legunt{...}
539 {...} tum Italiae (sic di voluere) parentes
540 {...} et terras omni praecepimus usu.
541 {...} conlustrat prata v

AS IF INTERLEAVED

ONLY HEXAMETERS

language: Latin (GOLDEN AGE)
copy text: Postgate (Corpus, vol 2 1905)
typeface: Kings Caslon by Dalton Maag

EPICPOEM.ORG 🇺🇸 541 lines 2.0

As some way-faring Man, who wanders o'er
In Thought, a Length of Lands he trod before,
Sends forth his active Mind from Place to Place,
Joins Hill to Dale, and measures Space with Space:

GRATTIUS

CYNEGETICA

WITH RESTART

EPIC POEM .ORG
DIGITAL CLASSICS

THESE LINES HAVE CONVERGED TO TELL
A STORY THAT SATISFIES ME IN MY HEART,
WHERE ONLY THERE IT REALLY COUNTS.

PRINT:
2 to **8**

Dona cano divom, laetas nenantibus arti
auspicio, Diana, tuo. prius omnis inermis
spes fuit et nuda silvas virtute movebant
inconsulti homines vitaque erat error in omni.
post alia propriore via meiusque profecti
te sociam, ratio, rebus sumpsere gerendis.
hinc omne auxilium vitae rectusque reluxit
ordo et contiguas didicere ex artibus artis
proserere, hinc demens cecidit violentia retro.
sed primum auspicium deus artibus altaque circa
firmamenta dedit: tum partis quisque secutus
exegere suas tetigitque industria finem.
tu trepidam bello vitam, Diana, ferino,
qua primam quaerabat opem, dignata repertis
protegere auxiliis orbemque hac solvere noxa.
adscivere tuo comites sub nomine divae
centum omnes nemorum, umentes de fontinbus omnes:
Maenaliusque puer domitrixque Idaea leonum
mater et inculto Silvanus termite gaudens
contra mille feras et non sine carmine iussus,
carmine et arma dabo venanti et persequar artis
armorum: casses plagiique exordiar astus.
magnum opus tangi, nisi cura vincitur, impar
prima iubent tenui nascentem iungere filo
limbum et quadruplicis tormento adstringere limbos:
L1[I] illa operum patiens, illa usus linea longi.
tunc ipsum medio cassem qui nascitur orbe
per senos circum usque sinus laqueabis, ut omnem
concipiat tergo, si quisquam est plurimus, hostem.
et bis nicenos spatium praetendere passus
rete velim plenisque decem consurgere nodis:
ingrati maiora sinus inpendia sument.
optuma Cinyphiae, ne quid cunctere, paludes
lina dabunt: bonus Aeolia de valle Sibullae
fetus aprico Tuscorum stupea campo
messis, contiguum sorbens de thymine rorem,
qua cultor Latii per opaca silentia Thybris
labitur inque sinus magna venit ore marinos.
at contra nostris inbellia lina Faliscis,
Hispanique alio spectantur Sactabis usu.
vix operata suo saera ad Bubastia lina
velatur sonipes aestivi turba Canopi:
ipse in materia damnosus candor merti
ostendit longe fraudem atque exterruit hostis.
at pauper rigui custos Alavandius horti
cannabias nutrit silvas, quam commoda nostro
armamenta operi! gravis est tutella, sed illis
tu licet Harmonios includas retibus ursus.
tantum ne subeat vitiorum pessimus umor,
ante cave: non est umentibus usus in armis,
nulla fides. ergo seu pressa thymina valle
inter opus clausaeque malum fecere paludes,
sine inprovisus caelo perfuderit imber,
illa vel ad flatus Helices oppande serenae
vel caligineo laxanda reponite fumo.
idcirco et primas linorum tangere messes
ante vetant quam maturis aecenderit annum
ignibus et claro Plias se prompserit ortu.
imbiberit, tanto respondet longior usus.
nonne vides veterum quos prodit fabila rerum
semideos (illi aggeribus temptare superbis
aethera et, a matres ausi attrectare deorum),
quam magna mercede meo sine munere silvas
impulerint? flet adhuc et porro flebit Adonin
nieta Venus ceciditque suis Aucaeus in arvis,
et praedexter erat geminisque securibus ingens.
ipse deus cultorque fero Tirynthius orbis,
quem mare, quem tellus, quem praeceps ianua Ditis
omnia quae vires fallat conlata ferinas
hinc decus et famae primum inpetravit honorem.
exige si qua meis respondet ab artibus ergo
gratia quae vires fallat conlata ferinas.
Sunt quibus inmundo decerptae volture plumae
instrumentum operis fuit et non parva facultas.
tantum inter nivei iungantur vellera cygni,
et satis armorum est. haec clara luce coruscant, L2[O]
terribiles species, at volture dirus ab atro
turbat odor silvas meliusque alterna valet res.
sed quam clara tuis et pinguis pluma sub armis,
tam mollis tactu et non sit creberuma nexu,
ne represna suis properantem linea punnis
inplicet atque ipso mendosa carguat usu.
hic magis in cervos valuit metus. ast ubi lentae
interdum Libyco fucantur sandyce pinnae
linteaque expositis lucent ancobibus arma,
rarum si qua metus eludet belua falsos.
nam fuit et laqueis aliquis curracibus usus
(cervino iussere magis contexere nervo:
fraus teget insidias habitu mentita ferino).
quid; qui dentatas iligno robore clausit
venator pedicas, quam dissimulantibus armis
saepe habet inprudens alieni lucra laboris!
o felix, tantis quem primum industria rebus
prodidit auctorem! deus ille proxuma divos
mens fuit, in caecas aciem quae magna tenebras
egit et ignarum perfudit lumine vulgus?
dic age Pierio (fas est), Diana, ministro.
Arcadium (stat fama) senem quem Maenalus altor
et Lacedaemoniae primum vidistis Amyclae
per non adsuetas metantem retia valles,

Grattius Cyn.

Dercylon. haut illo quisquam se iustior egit,
aut fuit in terris divum observantior alter:
ergo illum primis nemorum dea finxit in armis
uctoremque operi dignata inscribere magno
iussit adire suas et pandere gentibus artes.
Ille etiam valido primus venabula dente
induit et proni moderatus vulneris iram
omne moris excepit onus, tum stricta verutis
dentibus et geminas subiere hastilia furcas,
ne cessaret iners in vulnere massa ferino.
blandimenta vagae fugies novitatis ibidem:
exiguo nimiove nocent; sed lubricus errat
mos et ab expertis festinant usibus omnes.
quid, Macetum inmensos libeat si ducere contos?
quam longa exigui spicant hastilia dentes!
aut contra ut tenero destrictas cortice virgas
praegravat ingenti pernix Lucania cultro!
omnia tela modi melius finxere salubres.
quocirca et iaculis habilem perpendimus usum,
neu leve vulnus eat neu sit brevis impetus illi.
ipsa arcu Lyciaque suas Diana pharetra
armavit comites. ne tela relinquite divae
magnum opus et volucres quondam fecere sagittae.
Disce agedum et validis dilectum hastilibus omnem.
plurima Threicii nutritur vallibus Hebri
L2[I] cornus et umbrosae Veneris per litora myrtus
taxique pinusque Altinatesque genestae,
et magis in contos superat lotaster, agrestis
termes. ab Eois descendit virga Sabaeis,
mater odorati multum pulcherruma turis.
ilia suos usus intractatumque decorem
(sic nemorum iussere deae) natalibus hausit
arbitriis: at enim multo sunt ficta labore
cetera quae silvis errant hastilia nostris.
numquam sponte sua procerus ad aethera termes
exiit inque ipsa curvantur stirpe genistae.
ergo age luxuriam primo fetusque necentis
detrahe: frondosas gravat indulgentia silvas.
post ubi proceris generosam stirpibus arbor
se dederit teretisque ferent ad sidera virgae,
stringe notas circum et gemmantis exige versus.
his, si quis vitium nociturus sufficit umor,
ulceribus fluet et venas durabit inertis.
in quinos sublata pedes hastilia plena
caede manu, dum pomiferis advertitur annus
Grattius frondibus et tepidos autumnus continet imbres.
Sed cur exiguis tantos in partibus orbes
Cyn. lustramus? prima illa canum, non ulla peritis
cura prior, sive indomitos vehementior hostis
nudo Marte premas seu bellum ex arte ministres.

mille canum patriae ductique ab origine mores
quoique sua. magna indocilis dat proelia Medus Grattius
magnaque diversos extollit gloria Celtas. Cyn.
arma negant contra Martemque odere Geloni;
sed natura sagax: Perses in utroque paratus.
sunt qui Seras alant, genus intractabilis irae:
at contra faciles magnique Lycaones armis.
sed non Hyrcano satis est vehementia gentis
tanta suae: petiere ultro fera semina silvis;
dat Venus accessus et blando foedere iungit.
tunc et mansuetis tuto ferus errat adulter
in stabulis ultroque gravem succedere tigrin
ausa canis maiore tulit de sanguine fetum.
sed praeceps virtus: ipsa venabitur aula
ille tibi et pecudum multo cum sanguine crescet.
pasce tamen: quaecumque domi sibi crimina fecit,
excutiet silva magnus pugnator adepta.
at fugit adversos idem quos repperit hostis
Umber: quanta fides, utinam, et sollertia naris,
tanta foret virtus et tantum vellet in armis!
quid, freta si Morinum dubio refluentia ponto
veneris atque ipsos libeat penetrare Britannos?
o quanta est merces et quantum inpendia supra,
si non ad speciem mentiturosque decores
pronuis! haec una est catulis iactura Britannis:
at magnum cum venit opus promendaque virtus L3[O]
et vocat extreme praeceps discrimine Mavors,
non tunc egregios tantum admirere Molossos.
comparat his versuta suas Athamania fraudes
Azerusque Pheraeque et clandestinus Acarnan.
sicut Acarnanes subierunt proelia furto,
sic canis illa sues taciturna supervenit hostis.
at clangore citat quos nondum conspicit apros
Aetola quaecumque canis de stirpe: malignum
officium, sive illa metus cenvicia rupit
seu frustra nimius properat faver; et tamen illud
ne vanum totas genus aspernere per artis:
mirum quam celeres et quantum nare merentur
tum non est victi quoi cencessere labori.
idcirco variis miscebo gentibus usum.
quondam inconsultis mater dabit Umbrica Gallis
sensum agilem, traxere animos de patre Gelonae
Hyrcano et vanae tantum Calydonia linguae
exibit vitium patre emendata Molosso.
scilicet ex omni florem virtute capessunt,
et sequitur natura favens. at te leve si qua
tangit opus pavidesque iuvat conpellere dorcas
aut versuta sequi leporis vestigia parvi,
Petroniost haec fama cani, volucresque Sycambros
et pictam macula vertraham delige falsa.

ocior adfectu mentis pinnaque cucurrit,
sed premit inventas non inventura latentis
illa feras, quae Petroniis bene gloria constat.
quodsi mature pressantes gaudia lusu
dissimulare feras tacitique accedere possent,
illis omne decus, quod nunc, metagontes, habetis,
constaret: silva sed virtus inrita damnost.
at vestrum non vile genus, non patria, vulgo
Sparte quos et Creta suos promittit alumnos:
sed primum celsa lorum cervice ferentem,
Olympice, te silvis egit Boeotius Hagnon,
Hagnon Hastilides, Hagnon, quem plurima semper
gratia per nostros unum testabitur usus.
hic trepidas artis et vix novitate sedentes
vidit qua propior peteret via, nec sibi turbam
contraxit comitem nec vasa tenentia longe.
unus praesidium atque operi spes magna petito
adsumptus metagon lustrat per nota ferarum
pascua, per fontes, per quas trivere latebras.
primae lucis opus: tuni signa vapore ferino
intemerata legens, si quast qua fallitur eius
turba loci, maiore secat spatia extera gyro;
atque hic egressu iam tum sine fraude reperto
incubuit, spatiis qualis permissa Lechaeis
Thessalium quadriga decus, quam gloria patrum

excitat et primae spes ambitiosa coronae.
sed ne qua ex nimio redeat iactura favore
lex dicta officiis, neu voce lacesseret hostem
neve levem praedam aut propioris pignora lucri
amplexus primos nequiquam effunderet actus;
iam vero inpensum melior fortuna laborem
cum sequitur iuxtaque domus quaesita ferarum,
ut sciat occultos et signis arguat hostes;
(aut effecta levi testatur gaudia cauda
aut ipsa infodiens uncis vestigia plantis
mandit humum celsisve adprensat naribus auras):
et tamen, ut ne prima faventem pignora fallant,
circum omnem aspretis medius qui clauditur orbem
ferre pedem accessusque abitusque notare ferarum
admonet, et, si forte loco spes prima fefellit,
rusum opus incubuit spatiis, at, prospera si res,
intacto repeter prima ad vestigia gyro.
ergo ubi plena suo rediit victoria fine,
in partem praedae veniat comes et sua norit
praemia: sic operi iuvet inservisse benigno.

hoc ingens meritum est haec ultima palma tropaei,
Hagnon magne, tibi divum concessa favore.
ergo semper eris, dum carmina dumque manebunt
silvarum dotes atone arma Diania terris.
hic et semiferam thoum de sanguine prolem
finxit. non alio maior sub pectore virtus,
sine in lora voces seu nudi ad pignora Martis.
thoes commissos (clarissima fama) leones
et subiere astu et parvis domuere lacertis;
nam genus exiguum et pudeat, quam informe, fateri;
vulpina species: tamen huic exacta voluntas;
ac non est alius quem tanta ad munia fetus
exercere velis, aut te tua culpa refellet
inter opus, quo sera cadit prudentia damno!
  iunge pares ergo et maiorum pignore signa
feturam prodantque tibi metagonta parentes,
qui genuere sua pecus hoc inmane iuventa.
et primum expertos animi, quae gratia primast,
in Venerem iungam. tum sortis cura secunda,
ne renuat species aut quem detractet honorem.
sint celsi vultus, sint hirtae frontibus aures,
os magnum, et patulis agitatos naribus ignes
spirent, adstricti succingant ilia ventres,
cauda brevis longumque latus discretave collo
caesaries neu pexa nimis neu frigoris illa
impatiens; validis tum surgat pectus ab armis,
quod magnos capiat motus magnisque supersit.
effuge qui lata pandit vestigia planta:
mollis in officio. siccis ego dura lacertis
crura velim et solidos haec in certamina calces.
L3[I]
sed frustra longus properat labor, abdita si non
altas in latebras unique inclusa maritost
femina. nec patres Veneris sub tempore magnos
illa nesque emeritae servat fastigia laudis.
primi complexus, dulcissuma prima voluptas:
hunc Veneri dedit inpatiens natura furorem.
si tenuit custos et mater adultera non est,
da requiem gravidae solitosque remitte labores:
vix oneri super illa suo. tum deinde monebo,
ne matrem indocilis natorum turba fatiget,
percensere notis iamque inde excernere pravos.
signa dabunt ipsi. teneris vix artibus haeret
ille tuos olim non defecturus honores;
iamque illum inpatiens aequae vehementia sortis
extulit; adfectat materna regna sub alvo.
ubera tota tenet, a tergo liber aperto,
dum tepida indulget terris elementia mundi;
verum ubi Caurino perstrinxit frigore vesper,
ira iacet turbaque potens operitur inerti.
illius et manibus vires sit cura futuras
Grattius Cyn.
perpensare: levis deducet pondere fratres.
  haec de pignoribus, nec te mea carmina fallent.
protinus et cultus alios et debita fetae
blandimenta feres curisque sequere merentem:
illa perinde suos, ut erit †delacta, minores

ad longam praestabit opem. tum denique, fetus
cum desunt operi fregitque industria matres,
transeat in catulos omnis tutella relictos.
laete novam pubem facilique tuebere maza,
nec luxus alios avidaeque impendia vitae
noscant. haec magno redit indulgentia damno.
nec mirum: humanos non est magis altera sensus {...}
tollit se ratio et vitiis adeuntibus opstat.
haec illast Pharios quae fregit noxia reges,
dum servata cavis potant Mareotica gemmis
nardiferumque metunt Gangen vitiisque ministrant.
sic et Achaemenio cecidisti, Lydia, Cyro:
atqui dives eras †fluminis aurea venis.
scilicet, ad summam ne quid restaret habendum,
tu quoque luxuriae fictas dum colligis artes
et sequeris demens alienam, Graecia, culpam,
o quantum et quotiens decoris frustrata paterni!
at qualis nostris, quam simplex mensa Camillis!
qui tibi cultus erat post tot, Serrane, triumphos!
ergo illo ex habitu virtutisque indole priscae
inposuere orbi Romam caput, actaque ab illis
ad caelum virtus summosque tetendit honores.
scilicet exiguis magna sub imagine rebus
prospicies, quae sit ratio et quo fine regendae.
idcirco imperium catulis unusque magister
temperet, hunc spectet silvas domitura iuventus.
L3[O] nec vile arbitrium est: quoicumque haec regna dicantur,
ille tibi egregia iuvenis de pube legendus,
utrumque et prudens et sumptis impiger armis.
quod nisi et accessus et agendi tempora belli
noverit et socios tutabitur hoste minores,
aut cedent aut illa tamen victoria damnost.
Ergo in opus vigila factusque ades omnibus armis:
arma acuent vitam. tegat imas fascia suras
ima Toletano praecingant ilia cultro
terribilemque manu vibrata falarica dextra
det sonitum et curvae rumpant nova pervia falces.
Haec tua militia est. quin et Mavortia bello
vulnera et errantis per tot divertia morbos
causasque adfectusque canum tua cura tuerist.
stat Fatum supra totumque avidissimus Orcus
pascitur et nigris orbem circumsonat alis.
scilicet ad magnum maior ducenda laborem
cura, nec expertos fallet deus: huic quoque nostrae
est aliud, quod praestet opem, placabile numen.
nec longe auxilium, licet alti vulneris ora
abstiterint utroque, cadant cum sanguine fibrae:
inde rape ex ipso qui vulnus fecerit hoste
virosam eluviem lacerique per ulceris ora
sparge manu, venas dum sucus conprimat acer:
mortis enim patuere viae. tum pura monebo
circum labra sequi tenuique includere filo.
at si pernicies angusto pascitur ore,
contra pande viam fallentisque argue causas:
(id satis) aut nigrae circum picis unguine signant;
quodsi destricto levis est in vulnere noxa,
ipse habet auxilium validae natale salivae.
illa gravis labes et curis altior ullis,
cum vitium causae totis egere latentes
corporibus seraque aperitur noxia summa.
inde emissa lues et per contagia mortes
venere in vulgum iuxtaque exercitus ingens
aequali sub labe ruit, nec viribus ullis
aut merito veniast aut spes exire precanti.
quod sine a Stygia letum Proserpina nocte
extulit et Furiis commissam ulciscitur iram,
seu vitium ex alto spiratque vaporibus aether
pestiferis, seu terra suos populatur honores,
fontem averte mali. trans altas ducere calles
admoneo latumque fuga superabitis amnem.
hoc primum effugium leti. tunc ficta valebunt
auxilia et nostra quidam redit usus ab arte.
sed varii motus nec in omnibus una potestas:
disce vices et quae tutelast proxima tempta.
pluruma per catulos rabies invictaque tardis
praecipitat letale malum: securius ergo, L2[I]
antire auxiliis et primas vincere causas.
namque subit, nodis qua lingua tenacibus haeret,
(vermiculum dixere) mala atque incondita pestis.
ille ubi salsa siti praecepit viscera longa,
aestivos vibrans accensis febribus ignes,
moliturque fugas et sedem spernit amaram.
scilicet hoc motu stimulisque potentibus acti
in furias vertere canes. ergo insita ferro
iam teneris elementa mali causasque recidunt.
nec longa in facto medicinast ulcere: purum
sparge salem et tenui permulce vulnus olivo:
ante relata suas quam nox bene conpleat umbras,
ecce aderit factique oblitus vulneris ultro
blanditur mensis Cereremque efflagitat ore.
quid, priscas artes inventaque simplicis aevi
si referam? non illa metus solacia falso
tam longam traxere fidem. collaribus ergo
sunt qui lucifugae cristas inducere maelis
iussere aut sacris conserta monilia conchis
et vivum lapidem et circa Melitesia nectunt
curalia et magicis adiutas cantibus herbas.
ac sic offectus oculique venena maligni
vicit tutela pax impetrata deorum.
at si deformi lacerum dulcedine corpus

Grattius Cyn.

persequitur scabies, longi via pessima leti:
in primo accessu tristis medicina, sed una
pernicies redimenda anima, quae prima sequaci
sparsa malost, ne dira trahant contagia vulgus.
quodsi dat spatium clemens et promovet ortu
morbus, disce vias et qua sinit artibus exi.
tunc et odorato medicata bitumina vino
Hipponiasque pices neclectaeque unguen amurcae
miscuit et summam conplectitur ignis in unam.
inde lavant aegros: est ira coercita morbi
laxatusque rigor. quae te ne cura timentem
differat, et pluvias et Cauri frigora vitent;
stent magis, ut nudis incumbunt vallibus aestus,
a vento clarique faces ad solis, ut omne
exsudent vitium subeatque latentibus ultro
quae facta est medicina vadis. nec non tamen olim
spumosi catulos mergentem litoris aestu
respicit et facilis Paean adiuvit in artes.
o rerum prudens quantam experientia vulgo
materiem largita boni, si vincere curent
desidiam et gratos agitando prendere finis!
est in Trinacria specus ingens rupe cavique
introsum reditus, circum atrae moenia silvae
alta premunt ruptique ambustis faucibus amnes:
Vulcano condicta domus; quam supter eunti
L2[O] stagna sedent venis oleoque madentia vivo.
huc defecta mala vidi pecuaria tabe
saepe trahi victosque malo graviore magistros.
‘te primum, Vulcane, loci pacemque precamur,
incola sancte, tuam: da fessis ultima rebus
auxilia et, meritis si nulla est noxia tanti,
tot miserare animas liceatque attingere fontis,
sancte, tuos’ ter quisque vocant, ter pinguia libant
tura foco, struitur ramis felicibus ara.
hic dictu mirum atque alias ignobile monstrum
adversis specibus ruptoque e pectore montis
venit ovans Austris et multo flumine flammae
emicat. ipse manu ramum pallente sacerdos
termiteum quatiens ‘procul hinc extorribus ire
edico praesente deo, praesentibus aris,
quis scelus aut manibas sumptum aut in pectore motum est’
inclamat: cecidere animi et trepidantia membra.
o quisquis misero fas umquam in supplice fregit,
qui pretio fratrum meliorisque ausus amici
sollicitare caput patriosve lacessere divos,
illum agat infandae comes huc audacia culpae:
discet commissa quantum deus ultor in ira
pone sequens valeat. sed cui bona pectore mens est
obsequiturque deo, deus illam molliter aram
Iambit et ipse, suos ubi contigit ignis honores,
defugit ab sacris rursumque reconditur antro:
huic fas auxilium et Vulcania tangere dona.
nec mora: si medias exedit noxia fibras,
his lave praesidiis adfectaque corpora mulce,
regnantem excutiens morbum. deus auctor, et ipsa
artem aluit natura suam. quae robore pestis
acrior aut leto propior via? sed tamen illi
hinc venit auxilium valida vementius ira.
quod primam si fallet opem dimissa facultas,
at tu praecipitem qua spes est proxima labem
adgredere: in subito subita et medicina tumultu.
stringendae nares et bina ligamina ferro
armorum geminaque cruor ducendus ab aure:
hinc vitium, hinc illa est avidae vehementia pesti.
ilicet auxiliis fessum solabere corpus
subsiduasque fraces defusaque Massica prisco
sparge cado: Liber tenuis e pectore curas
exiget, est morbo Liber medicina furenti.
quid dicam tussis, quid maesti damna veterni
aut incuratae siquast tutela podagrae?
mille tenent pestes curaque potentia maior.
mitte age (non opibus tanta est fiducia nostris),
mitte, anime: ex alto ducendum numen Olympo,
supplicibus revocanda sacris tutela deorum.
idcirco aeriis molimur compita lucis
spicatasque faces sacrum ad nemorale Dianae L1[I]
sistimus ct solito catuli velantur honore,
ipsaque per flores medio in discrimine luci
stravere arma sacris et pace vacantia festa.
tum cadus et viridi fumantia liba feretro
praeveniunt teneraque extrudens cornua fronte
haedus et ad ramos etiamnum haerentia poma,
lustralis de more sacri, quo tota iuventus
lustraturque deae proque anno reddit honorem.
ergo inpetrato respondet multa favore
ad partis quam poscis opem, seu vincere silvas
seu tibi fatorum labes exire minasque
cura prior. tua magna fides tutelaque, virgo.
Restat equos linire notis quos arma Dianae
admittant. non omne meas genus audet in artis.
est vitium ex animo, sunt quos inbellia fallant
corpora, praeveniens quondam est incommoda virtus.
consule, Penei qualis perfunditur amne
Thessalus aut patriae quem conspexere Mycenae
Glaucum: nempe ingens, nempe ardua fundet in auras
crura. quis Eleas potior lustravit harenas?
ne tamen hoc attingat opus: iactantior illi
virtus quam silvas durumque lacessere Martem.
nec saevos miretur equos terrena Sycne:
scilicet et Parthis inter sua mollia rura

Grattius Cyn.

mansit honor. veniat Caudini saxa Taburni
Garganumve trucem aut Ligurinas desuper Alpes:
ante opus excussis cadet unguibus. et tamen illi
est animus fingetque meas se iussus in artes:
sed iuxta vitium posuit deus. at tibi contra
Callaecis lustratur equis scruposa Pyrene.
non tamen Hispanio Martem temptare minacem
ausim. muricibus vix ora tenacia ferreis
517 concedunt. at tota levi Nasamonia virga
520 centum actus spatiis atque eluctabitur iram.
nec magni cultus: sterilis quodcumque remisit
terra cibi tenuesque satis producere rivi.
sic et Strymonio facilis tutela Bisaltae:
possent Aetnaeas utinam se ferre per arces,
qui ludus Siculis. quid tum, si turpia colla
aut tenuis dorso curvatur spina? per illos
cantatus Graiis Acragas victaeque fragosum
Nebroden liquere ferae: o quantus in armis
ille meis, quoius dociles pecuaria fetus
sufficient! quis Chaonias contendere contra
ausit? vix, merita quos signat Achaia palma,
spadices, vix Pellaei valuere Cerauni;
et tibi devotae magnum pecuaria Cyrrhae,
Phoebe, decus meruere, levis seu iungere currus
L1[O] usus, seu nostras agere in sacraria tensas.
536 venanti melius pugnat color: optima nigri
538 et quorum fessas imitantur terga favillas.

1 Dona cano divom, laetas nenantibus arti
auspicio, Diana, tuo. prius omnis inermis
spes fuit et nuda silvas virtute movebant
inconsulti homines vitaque erat error in omni.
post alia propriore via meiusque profecti
te sociam, ratio, rebus sumpsere gerendis.
hinc omne auxilium vitae rectusque reluxit
ordo et contiguas didicere ex artibus artis
proserere, hinc demens cecidit violentia retro.
sed primum auspicium deus artibus altaque circa
firmamenta dedit: tum partis quisque secutus
exegere suas tetigitque industria finem.
tu trepidam bello vitam, Diana, ferino,
qua primam quaerabat opem, dignata repertis
protegere auxiliis orbemque hac solvere noxa.
adscivere tuo comites sub nomine divae
17 centum omnes nemorum, umentes de fontinbus omnes:
19 Maenaliusque puer domitrixque Idaea leonum
mater et inculto Silvanus termite gaudens
contra mille feras et non sine carmine iussus,
carmine et arma dabo venanti et persequar artis
armorum: casses plagiique exordiar astus.
24 magnum opus tangi, nisi cura vincitur, impar
prima iubent tenui nascentem iungere filo
limbum et quadruplicis tormento adstringere limbos:
illa operum patiens, illa usus linea longi.
tunc ipsum medio cassem qui nascitur orbe
per senos circum usque sinus laqueabis, ut omnem
concipiat tergo, si quisquam est plurimus, hostem.
et bis nicenos spatium praetendere passus
rete velim plenisque decem consurgere nodis:
ingrati maiora sinus inpendia sument.
optuma Cinyphiae, ne quid cunctere, paludes
lina dabunt: bonus Aeolia de valle Sibullae
fetus aprico Tuscorum stupea campo
messis, contiguum sorbens de thymine rorem,
qua cultor Latii per opaca silentia Thybris
labitur inque sinus magna venit ore marinos.
at contra nostris inbellia lina Faliscis,
Hispanique alio spectantur Sactabis usu.
vix operata suo saera ad Bubastia lina
velatur sonipes aestivi turba Canopi:
ipse in materia damnosus candor merti
ostendit longe fraudem atque exterruit hostis.
at pauper rigui custos Alavandius horti
cannabias nutrit silvas, quam commoda nostro
armamenta operi! gravis est tutella, sed illis
tu licet Harmonios includas retibus ursus.
tantum ne subeat vitiorum pessimus umor,
ante cave: non est umentibus usus in armis,
nulla fides. ergo seu pressa thymina valle
inter opus clausaeque malum fecere paludes,
sine inprovisus caelo perfuderit imber,
illa vel ad flatus Helices oppande serenae
vel caligineo laxanda reponite fumo.
idcirco et primas linorum tangere messes
ante vetant quam maturis aecenderit annum
ignibus et claro Plias se prompserit ortu.
imbiberit, tanto respondet longior usus. **60**
nonne vides veterum quos prodit fabila rerum **62**
semideos (illi aggeribus temptare superbis
aethera et, a matres ausi attrectare deorum),
quam magna mercede meo sine munere silvas
impulerint? flet adhuc et porro flebit Adonin
nieta Venus ceciditque suis Aucaeus in arvis,
et praedexter erat geminisque securibus ingens.
ipse deus cultorque fero Tirynthius orbis,
quem mare, quem tellus, quem praeceps ianua Ditis
omnia quae vires fallat conlata ferinas
hinc decus et famae primum inpetravit honorem.
exige si qua meis respondet ab artibus ergo
gratia quae vires fallat conlata ferinas.
Sunt quibus inmundo decerptae volture plumae
instrumentum operis fuit et non parva facultas.